

List of Signatures

Page 1/1

Kings Bay AS_Årsberetning 2023.pdf

Name	Method	Signed at
TVERFJELD, ELIN BANG	BANKID	2024-04-05 12:37 GMT+02
Aalberg, Lise Bartnes	BANKID	2024-04-05 09:01 GMT+02
Høgseth, Harald Bentz	BANKID	2024-04-05 08:56 GMT+02
Andersen, Bo Nyborg	BANKID	2024-04-05 07:53 GMT+02
Saugnes, Lars-Ole	BANKID	2024-04-04 21:01 GMT+02
Instones, Tor	BANKID	2024-04-11 09:51 GMT+02

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: E274809131EB47B08381067F113EFDEA

Kings Bay AS - Årsberetning 2023

Innledning

Kings Bay AS har tilrettelagt for naturvitenskapelig forskning og miljøovervåking i Ny-Ålesund siden avslutningen av gruveperioden for vel seksti år siden. Staten ved Klima- og miljødepartementet (KLD) har gjennom eierskap i Kings Bay, lagt grunnlaget for et veldrevet internasjonalt forskningsnettverk i Ny-Ålesund. Selskapets vedtekter er som følger: «Kings Bay AS har til formål drift, vedlikehold og utvikling av selskapets eiendommer på Svalbard, bygningsmasse og annen infrastruktur i Ny-Ålesund, herunder et særskilt ansvar for å ivareta kulturminnene på stedet. Selskapet skal yte tjenester og tilrettelegge for bruken av infrastrukturen på stedet til forskning og vitenskapelig virksomhet i Ny-Ålesund, som norsk forskningsstasjon for internasjonalt forskningssamarbeid i verdensklasse. Planmessig utvikling og forvaltning av bygningsmasse og infrastruktur skal bygge opp under forskningsstrategien for Ny-Ålesund, og legge til rette for tematiske sentre knyttet til prioriterte områder med utstyr for felles bruk. Kings Bay AS yter også administrative tjenester til Bjørnøen AS.»

Kings Bay har ansvar for Kongsfjordeiendommen herunder den kulturhistoriske bygningsmassen som omfatter 29 fredete bygg. I tillegg eier selskapet 11 verneverdige bygninger fra gruvetiden. Kings Bays administrasjon ligger i Ny-Ålesund.

Strategi Kings Bay 2024–2027

Strategi for perioden 2024–2027 ble vedtatt av styret 29.02.2024. Strategien er i tråd med selskapets vedtekter, statens eierskapsmål og sektorpolitiske rammer og føringer.

Selskapets visjon er å være tilrettelegger for verdensledende forskning innen naturvitenskap og forskningsstyrt kulturminneforvaltning i Arktis.

Strategien fastslår verdier og holdninger som skal ligge til grunn for oppfyllelse av selskapets visjon: bærekraftig – ansvarlige – attraktive – entusiastiske – forutsigbare.

Fastsatte mål for selskapets 6 virksomhetsområder:

Virksomhetsområde	Overordnet mål
1. Utleie av forskningslokaler og forskningsutstyr	Tilbyder av konkurransedyktige lokaler og forskningsfasiliteter i Arktis
2. Hotell/innkvartering, forpleining og butikkdrift	En førsteklasses forskningsdestinasjon og møteplass i Arktis
3. Drift og vedlikehold av utstyr og bygninger	Totalleverandør av sertifiserte drifts- og vedlikeholdstjenester
4. Areal- og kulturminneforvaltning	Ansvarlig arealforvaltning og forskningsstyrt kulturminneforvaltning. Tilrettelegge for formålstjenlig og aktiv bruk av fredet bebyggelse og kulturmiljø.
5. Samfunn og bosetting - infrastruktur, energi og miljøforvaltning	Ansvarlig og kompetent samfunnsaktør og grunneier. Ivareta samfunnsikkerhet
6. Transport og logistikk operasjon med fly., båt og drivstoff	Foretrukken leverandør av logistiktjenester i Ny-Ålesund

Strategi for bærekraftig verdiskaping

Strategien for 2024–2027 fastslår at Kings Bays rolle som statseid aksjeselskap er å løse sektorpolitiske mål, bærekraftig og mest mulig effektivt over tid. Videre skal Kings Bay balansere sosiale, miljømessige og økonomiske forhold på en måte som bidrar til langsiktig og bærekraftig verdiskaping og legitimitet for Ny-Ålesund som en forskningsstasjon i verdensklasse.

Bærekraftig utvikling handler om å ivareta behovene til natur og mennesker i dag, uten å ødelegge for framtidige generasjoner. Ny-Ålesund er et lett tilgjengelig sted for arktisk naturvitenskapelig forskning, med relativt urørte omgivelser som referanse, og derved svært attraktivt for arktisk naturvitenskapelig forskning og forskningsbasert kulturminneforvaltning. Den store interessen for Kongsfjordområdet og Ny-Ålesund gir samtidig sterkt press på et sårbart natur- og kulturmiljø som iht. over-ordnet politikk og lovverk, skal sikres som et tilnærmet uberørt miljø.

Bærekraftig forskningsstasjon

Det arbeides med et miljøprogram for Ny-Ålesund. Målet er å finne balansepunktet hvor forskningsaktiviteten harmonerer med en bærekraftig utvikling. Miljøprogrammet omfatter blant annet områder innen bærekraftig utvikling:

- Prosjekter innen energieffektivisering og energiproduksjon for å redusere dieselforbruk
- Oppfølging og kontroll av avløpsvann fra renseanlegg og kartlegge kapasitet
- Rehabilitering av bygg med tanke på gjenbruk og redusert energibehov
- Ombygging og rehabilitering av systemer på tankanlegg for drivstoff, sett i forhold til sikkerhet og krav
- Rehabilitering av fredete og vernede bygg i tråd med kulturminneforvaltning
- Videreføre avfallsplan med fokus på gjenvinning, gjenbruk og reduksjon av avfallsmengde
- Ta i bruk bærekraftige energisystem i samarbeid med andre aktører på Svalbard

Samfunnsansvar

Selskapets styre og administrasjon har fokus på selskapets samfunnsansvar som:

- Miljø - Selskapet tilrettelegger virksomheten med formål å minimere negativ påvirkning av natur og miljø
- Diskriminering - Selskapet diskriminerer ikke på grunnlag av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, kombinasjoner av disse eller alder
- Likestilling - Selskapet tilrettelegger for likestilling på alle arbeidsområder
- Rutiner for varsling av kritikkverdige forhold - Selskapet har ved ansattes observatør i styret og arbeidsmiljøutvalget, et velfungerende system for å ta opp kritikkverdige forhold i tide. Særlig viktig er dette innenfor helse- og miljørelaterte saker.
- Etikk - Selskapet aksepterer ikke noen form for misligheter. De ansatte skal utføre oppgaver med høy integritet og respektfull fremferd iht. selskapets etiske retningslinjer.
- Grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven) - Selskapet støtter FN's (De forente nasjoner) bærekrafts mål om «Anstendig arbeid og økonomisk vekst» (mål 8) og «Ansvarlig forbruk og produksjon» (mål 12).

Forskningen i Ny-Ålesund

Kings Bay legger til rette for forskningen i Ny-Ålesund. 13 bygg benyttes av institusjoner fra til sammen 10 nasjoner. Bygningsmassen understøtter de ulike forskergruppene og forskningsprosjektene. I tillegg besøkes Ny-Ålesund årlig av forskere fra ytterligere ca. 10 nasjoner. I Research in Svalbard databasen ble det registrert 267 aktive forskningsprosjekt i 2023, dette er på tilsvarende nivå som de siste 5 årene. Ny-Ålesund er et lett tilgjengelig sted for arktisk naturvitenskapelig forskning og forskningsbasert kulturminneforvaltning. Stedet har tilnærmet uberørt natur, tilrettelagt infrastruktur og et internasjonalt miljø. Kings Bay jobber kontinuerlig for å tilrettelegge for forskning av høy kvalitet og at all aktivitet skal være i tråd med miljøregelverket, og ta hensyn til

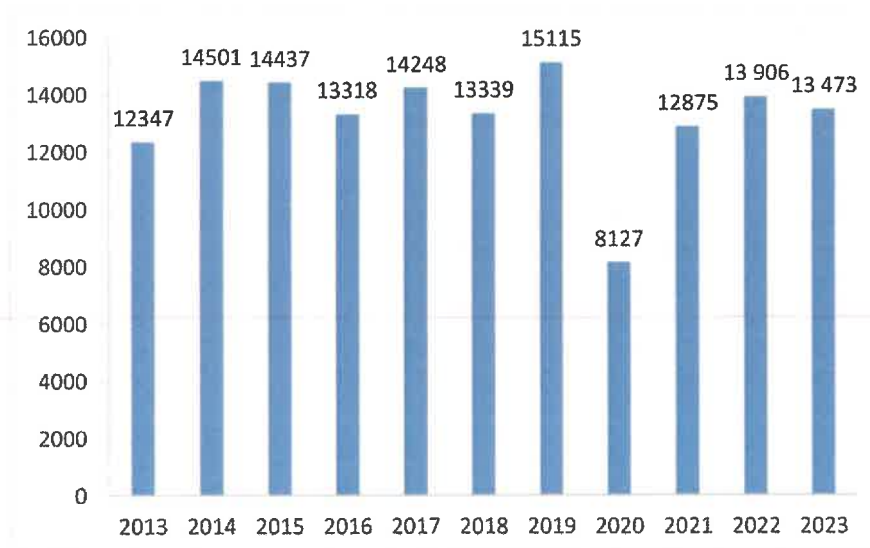
Svalbards sårbare natur og kulturminner. Selskapet jobber tett med Norsk Polarinstitutt (NP), som følger opp forskningsstrategien for Ny-Ålesund.

For å ivareta samordning av forskningen i Ny-Ålesund, ble Ny-Ålesund Science Managers Committee (NySMAC) etablert i 1994. NySMACs 18 aktører består av representanter fra institusjoner med permanente og/eller større forskningsprosjekter i Ny-Ålesund. Kings Bay har observatørstatus i forumet.

Belegg og utvikling i forskerdøgn

Antall overnattinger i Ny-Ålesund var i 2023 totalt 26 176 døgn. Av dette var 13 473 forskerdøgn som inkluderer tilreisende forskere og faste ansatte på de ulike instituttene. Dette er en liten nedgang fra i fjor, og ligger noe under gjennomsnittet for de siste fem årene før pandemien (2015-2019).

Antall forskerdøgn 2013–2023

Felles forskningsinfrastruktur og laboratorier

Veksthuset er et felles forskningslaboratorium tilrettelagt for terrestrisk forskning. Laboratoriet er tatt i bruk av forskere, men har ledig kapasitet.

Forskningsbåten MS Teisten. Foto: Christer Amundsen.

MS Teisten ble oppgradert i 2022. Dette gjør båten mer driftssikker, og den kan nå brukes hele året.

Marinlaben er et felles forskningslaboratorium, og unikt i sitt slag. Det er gjennomført et forprosjekt for nytt styringssystem og økning av kapasitet på ventilasjon og lagring av kjemikalier. Hovedprosjekt gjennomføres i lavsesong 2024.

Gruvebadet er en felles forskningsinfrastruktur for atmosfæreforskning. Byggets fundament har skader, men er midlertidig stabilisert. Det er under utarbeidelse en forstudie på flytting, oppgradering, samt mulig ny målestasjon.

Vaskerilaben er stengt pga. store setningsskader i bærekonstruksjon. Bygget planlegges revet. Forskningsaktiviteten er flyttet til midlertidige lokaler. Felles våtlabb er etterspurt av forskningsmiljøet. Det arbeides med å finne permanent plassering innenfor eksisterende bygningsmasse.

Forskningspiren, den gamle kullkaia, har vært en viktig felles plattform for marin forskning. Piren har store strukturelle skader, og er nå stengt. Det er laget en mulighetsstudie med forslag hvordan man kan bygge en pir med tilhørende arbeidsplattform, som imøtekommer forskningens behov. Det er også beregnet kostnader for bygging av ny pir.

Servicebygget

Det er foretatt målinger av akustikken i spisesalen, resepsjonen og møterom. I rapporten foreslås konkrete tiltak for resepsjon og spisesal. Det er gjennomført en oppgradering og skifte av ventilasjonsanlegg for kjøkkenet, resten av 1. etasje og kontorlokaler. Behovsstyring av ventilasjon er planlagt installert i trinn 2. På kjøkkenet er det montert et eget brannslukkeanlegg.

Havneanlegget

Havneanlegget er under oppgradering. Ny pullert for fortøyning av større båter er bygget. Det er støpt en transportrampe med rekkverk for småbåthavnen, og leidere med oppdeling for båtplasser, er lagt ut. Et lagerbygg for rengjøring og lagring av redningsdrakter og annet utstyr, er bygget og det er montert belysning langs gangarealene. Videre er det utført prosjektering av ombygging og fornyelse av bunkringsanlegg for drivstoff.

Støpning av transportrampe til småbåthavna.
Foto: Roar Blomstrand.

Ivaretagelse av fredete og vernede bygg og øvrige kulturminner

Selskapet eier og har ansvar for forvaltning og vedlikehold av 29 bygninger oppført i perioden 1916–1945, som er automatisk fredet etter svalbardmiljøloven. Dette er nær halvparten av bygningsmassen i Ny-Ålesund og Svalbards største samling av automatisk fredete bygninger. I tillegg er 11 av selskapets bygninger fra tiden etter 1945 vurdert som verneverdige i gjeldende arealplan. Selskapet har eieransvar for et større antall fredete kulturminner fra fangst-, polar- og gruvehistorien i Ny-Ålesund.

Telegrafan. Foto: Christer Amundsen.

Det er en stor utfordring og svært kostnadskrevende å ivareta gamle bygninger og den unike historien i Ny-Ålesund. Klimaendringer gir økende utfordringer både mht. biologisk nedbryting og redusert permafrost, som gir ustabile fundament og fare for utglidning. En rekke fredete bygninger i Ny-Ålesund har behov for refundamentering og andre rehabiliteringstiltak, noe som vil kreve betydelige økonomiske ressurser i årene som kommer.

Kings Bay innehar unik kompetanse og erfaringsgrunnlag knyttet til restaurering, fundamentering og vedlikehold av fredete bygninger og øvrige kulturminner i Arktis. Dette er kompetanse selskapet deler med andre og bygger videre på, bl.a. gjennom deltagelse i to ulike forskningsprosjekter.

Disse prosjektene har som tema klimaendringer og bevaring/restaurering av kulturminner. Videre jobbes det med utvikling av Ny-Ålesund som fullskala kulturminne-laboratorium. Kings Bay AS er blant annet deltager i forskningsprosjektet Polar Climate and Cultural Heritage (PCCH-Arctic). Syv fredete bygninger og Luftskipsmasten i Ny-Ålesund inngår som studieobjekter i prosjektet.

Andre hovedaktiviteter som er gjennomført i 2023:

- Rullering av Forvaltningsplanen for fredete bygninger i Ny-Ålesund (2008) ble igangsatt.
- Ny fargeplan for bebyggelsen i Ny-Ålesund er gjennomført. I forbindelse med planen ble det også foretatt en farge- og bygningsarkeologiske undersøkelser av seks fredete bygg.
- I samarbeid med Svalbard museum ble det historisk unike Malerverkstedet i Green Harbour-huset tømt for avfall og farlige stoffer, og bygget klargjort for fremtidig rehabilitering. Arbeidet ble gjort av konservatorer, og kulturhistorisk viktige gjenstander registrert og tatt vare på.
- Det er utført tilstandsvurderinger og påfølgende reparasjoner av bunnkonstruksjonen på Hvitt hus. Hvitt hus er nå flyttet og klargjort for refundamentering, som skal pågå vinteren 2024.
- Det ble gjennomført strakstiltak for å ivareta den fredete Arbeiderbrakka.
- Syv fredete bygninger ble tilstandsvurdert, i samarbeid med kompetansesenteret for bygningsvern på Svalbard. Ett vernet bygg ble også tilstandsvurdert.
- Kings Bays privatarkiv hos Statsarkivet i Tromsø ble besøkt, og viktige dokumenter digitalisert. I forkant av et planlagt besøk fra Arkivverket, ble deler av Kings Bays stedlige arkiver i Ny-Ålesund gjennomgått.
- Ny-Ålesund hadde besøk av Kings Bay veteranklubbs medlemmer. Veteranklubben bidrar med dokumentasjon av steds- og gruvehistorie.

Refundamenteringen og rehabiliteringen av Hvitt Hus startet i 2023. Foto: Sunniva Berge Mo.

Ny-Ålesund by- og gruvemuseum

Museet blir jevnlig besøkt og er et viktig bidrag til formidling av Ny-Ålesunds historie. Museet får svært gode tilbakemeldinger fra de ulike besøkende, som setter stor pris på den høye kvaliteten i tilbudet.

I tillegg til selve museumsbygningen har Kings Bay også en Museumshytte med delvis intakt interiør fra tiden da dette var en familiebolig på 1950-tallet. Telegrafbygningen ble oppgradert med en ny formidlingsutstilling i 2022, etter et samarbeid med Telenor Svalbard, og er også en del av museumstilbudet.

Kings Bay har et mangeårig samarbeid med Svalbard museum, som omfatter faglig bistand i forbindelse med bl.a. registrering av gjenstandssamlingen i magasinet, og utvikling av utstillingene ved Ny-Ålesund by- og gruvemuseum. Svalbard museum var på besøk i Ny-Ålesund sommeren 2023, og skrev i den forbindelse en rapport om museumssamlingen, med anbefalinger til vedlikehold og videreutvikling av samarbeidet. Kings Bay og Svalbard museum er i dag i dialog om flytting av særlig sårbare gjenstander til museets magasiner i Longyearbyen. Høsten 2023 mottok Kings Bay tilsagn om NOK 100 000 i støtte fra Svalbards miljøvernfond, som skal benyttes til å leie inn konservator til registrering og vedlikehold av museumssamlingen i 2024.

Maskiner og kjøretøy

Selskapets maskinpark består av anleggsmaskiner, brannbil, lastebiler, varebiler og snøscootere. I tillegg har Kings Bay en del hjelpeverktøy innenfor de forskjellige faggrupper, som er nødvendig for drift av samfunnet. Anleggsmaskinene er av god kvalitet. Selskapet har overtatt en redningsbil, tidligere ambulanse, for beredskap og transport av pasienter. Noen biler og snøscootere er forholdsvis gamle, som medfører høyere vedlikeholdskostnader. Det er også investert i noen nye biler og snøscootere for langtidsutleie. Selskapet vil de neste årene fornye materiellet for å redusere klimautslipp.

Personell

Pr. 31.12.23 var det 27 ansatte i Kings Bay, herav 12 kvinner og 15 menn og i tillegg var det en ledig stilling. Det var to kvinner og en mann midlertidig ansatt. Totalt ble det utført ca. 38 årsverk i 2023. Det var ingen deltidsansatte og ingen ansatte hadde foreldrepermisjon. Årsaken til at antall årsverk er høyere enn antall ansatte, er at selskapet engasjerer sesongarbeider som bidrar med ekstra arbeidsinnsats i høysesong, ved anleggsarbeid og ved ferieavvikling.

Tabellen nedenfor viser kvinners andel av menns lønn i %:

	Antall		Kvinners andel av menns lønn i %	
	Kvinner	Menn	Kontante ytelser	Naturalytelser
Totalt	15	17	84	101

En av forklaringene til forskjellene mellom kvinners og menns kontante ytelser, er at flere menn inngår i vaktordningen som historisk sett har gitt mer overtid. I stillingsnivåer som ikke er vist i tabellen, er det færre ansatte enn fem av hvert kjønn, og blir derfor ikke offentliggjort.

Styret har en kvinneandel på 40 %. Ved nyrekruttering er selskapet opptatt av å rekruttere både kvinner og menn, uavhengig av stillingstype.

Etterarbeid etter refundamentering:
Støpning av gulv i Butikken. Foto: Bodil Haugvik.

Helse, miljø og sikkerhet

Helse, miljø og sikkerhet (HMS) har høy prioritet i Kings Bay. Sikkerheten til våre ansatte og besøkende er overordnet andre hensyn. Kings Bay er pålagt å ha verneombud, jfr. arbeidsmiljøloven § 6-1. Selskapet har et arbeidsmiljøutvalg bestående av verneombud, verneombudets vararepresentant, ansattes observatør til styret, ansattes observatør til styrets vararepresentant, samt direktør og kontorsjef fra administrasjonen. Mandatet for utvalget følger bestemmelsene for arbeidsmiljøutvalg i arbeidsmiljøloven. Lederjobben i utvalget veksler mellom ledelsen og de ansatte annen hvert år.

Sykefraværet var i 2023 (2022) 362 (306) dagsverk, beregnet til 2,91 % (2,56 %) av den totale arbeidstid.

Helsetilbudet

Ansvaret for primærhelsetjenesten og helseberedskapen i Ny-Ålesund er tillagt Universitetssykehuset Nord-Norge HF - Longyearbyen sykehus og organiseres og finansieres av sykehuset. Selskapet inngikk en avtale Medco dinHMS Tromsø AS om bedriftshelsetjeneste. Videre har selskapet ansatt en sykepleier for å sikre beredskap lokalt.

Risikostyring

Det er etablert rutiner for rapportering av sykefravær, skader og avvik. Det har ikke vært registrert alvorlige hendelser for 2023. Selskapet rapporterer dette til styret. Kings Bay er fast medlem i Beredskapsrådet på Svalbard som ledes av Sysselmasteren på Svalbard (Sysselmasteren). Kings Bay har løpende risikovurderinger med fokus på sikkerhet på arbeidsplasser, samt flyplass og havneanlegg.

Ytre miljø

I Strategiplanen er det et mål å drive Ny-Ålesund innenfor rammene av en bærekraftig utvikling. Stedet og områdene rundt skal beskyttes som referanseområde for forskning. Selskapet har avtale med NILU (Norsk institutt for luftforskning) om luftmålinger i bebyggelsen. Hovedmålsetningen med måleprosjektet er å overvåke utslipp fra kraftproduksjon, og annen bruk av fossile drivstoff. Selskapet har et totalforbruk (2023) på 1,186 millioner liter diesel. Det pågår en optimalisering av kraftproduksjon, bl.a. varmegjenvinning av eksosgass. Videre er det anskaffet nye energieffektive ventilasjonsanlegg ved Servicebygget. Dette har gitt en betydelig nedgang i energiforbruk for bygget. Dette gir også lavere drivstofforbruk til oppvarming og mindre klimagassutslipp.

Mellageret og Jernlageret. Jernlageret huser renseanlegget for avløpsvann. Foto: Ingrid Rekkavik.

Avløpsvann fra Ny-Ålesund blir behandlet i eget biologisk renseanlegg og Sysselemester har gitt utslippstillatelse. I forbindelse med utslippstillatelsen, er det satt krav om et måleprogram for utslippene. Det tas prøver som sendes til laboratorieanalyse og resultater rapporteres til Sysselemester. Resultatene fra analysene er gode, og viser bl.a. svært lavt utslipp av mikroplast. Med økende mengder overvann, som ikke har eget avløpsnett, kan renseanlegg til tider bli overbelastet. Det er derfor igangsatt et forprosjekt for reinvestering og kapasitetsøkning av anlegget.

I perioden 2019–2021 ble det gjennomført kartlegging av grunnforurensning i sentralområdet i Ny-Ålesund. Kartleggingen viser at forurensningsnivåene generelt i de undersøkte områdene er lave, og stammer hovedsakelig fra

kullstøv. Det ble imidlertid på enkelte lokasjoner påvist miljøgiften PFAS (per- og polyfluoralkylstoffer). Forekomsten stammer sannsynlig fra tidligere bruk av brannskum som inneholdt stoffet. Funnet ble nærmere undersøkt ved utvidet prøvetaking i 2022 og 2023. I 2022 ble Kings Bay pålagt av Sysselemesteren å utarbeide en risiko- og tiltaksbehovsvurdering av PFAS-forurensningen i grunn og vann i Ny-Ålesund. Pålegget ble svart ut i 2023 gjennom en rapport skrevet av Norges Geotekniske Institutt (NGI) på oppdrag fra Kings Bay. Risikovurderingen viser at både konsentrasjonen og mengden PFAS-forurensning ikke medfører en direkte risiko for hverken mennesker eller miljø. Kings Bay fortsetter imidlertid dialogen med Sysselemesteren om mulige tiltak, bl.a. for å forhindre spredning til det akvatiske miljøet.

Statlig tilskudd

Kings Bay får årlig tilskudd fra eier KLD som setter krav til hvordan midlene blir benyttet. Midlene som stilles til disposisjon for selskapet skal utnyttes effektivt og målrettet, i henhold til overordnede mål og indikatorer og/eller måltall beskrevet i tilskuddsbrevet. Tilskuddet skal gå til administrasjon av Kings Bay AS, og til investeringer i – og til driften av – selskapets bygninger og infrastruktur, og kulturminner på stedet, samt til nødvendige utgifter til administrasjon av Bjørmøen AS.

Tilskuddet skal brukes i samsvar med føringene i tilskuddsbrevet og tilskuddsregelverket, statens mål med eierskapet, Meld. St. 6 (2022–2023) (eierskapsmeldingen), selskapets vedtekter, Prop. 1 S (2022–2023) og Innst. 8 S (2022–2023) (Statsbudsjettet), Meld. St. 2 (2022–2023) og Prop. 118S (2022–2023) (revidert nasjonalbudsjett), Meld. St. 32 (2015–2016) (svalbardmeldingen), Strategi for forskning og høyere utdanning på Svalbard og Forskningsstrategien for Ny-Ålesund.

Tilskudd i statsbudsjettet for 2023 utgjorde MNOK 66,4. Tilskuddet ble økt med MNOK 10 fordi selskapet er underfinansiert på drifts- og investeringssiden med tanke på behovet for å ta vare på bygningsmasse og annen infrastruktur. I tillegg ble tilskuddet økt med MNOK 17 til dekning av økte kostnader knyttet til ny flytransport-avtale.

Økonomi og regnskap

Kings Bays inntekter i 2023 (2022) ble MNOK 126,0 (MNOK 102,7), hvorav MNOK 42,0 (MNOK 28,1) var driftstilskudd fra KLD. Driftsinntektene før driftstilskudd var MNOK 9,4 høyere enn fjoråret. Noe av økningen skyldes inflasjon. Generelt ble prisene justert iht. konsumprisindeksen pr. oktober 2022, som var 7,5%. Den største reelle økningen i driftsinntekter, skyldes flere båtanløp med dagsturister, som gir økte havneavgifter og økt omsetning i butikk. Selskapet forventer en svak økning i driftsinntekter for 2024.

Selskapets driftskostnader i 2023 (2022) var MNOK 120,0 (MNOK 102,9), en økning på MNOK 17,1. Den største økning i kostnader skyldes kostnader knyttet til ny midlertidig flyavtale, fra 01.08.2022. Økte kostnader knyttet til flytransport gjaldt for hele året, og økte dermed totalkostnaden for 2023. De forventes ytterligere økning i kostnader til flytransport når den nye avtalen trer i kraft 01.08.2024.

Selskapets årsresultat i 2023 (2022) var på MNOK 5,6 (MNOK -0,3). Selskapets egenkapital utgjør pr 31.12.2023 (31.12.2022) MNOK 27,3 (MNOK 21,7), en økning på MNOK 5,6 fra foregående år, som skyldes overføring av årets resultat.

Samlet bruk av tilskudd til investeringer og større vedlikeholdsprosjekter i 2023 var på MNOK 25,6. Videre ble det brukt MNOK 42,2 til å dekke driftsunderskudd, herav MNOK 0,2 til driften av Bjørnøen AS.

Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter var i 2023 (2022) MNOK 6,8 (MNOK -0,7). Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter dekker ikke selskapets investeringsaktiviteter. Selskapet er derfor avhengig av statlige tilskudd for å finansiere sine investeringer.

Markedsrisikoen til selskapet er lav, da selskapet har lite gjeld. Selskapet har en fast kundeportefølje og har, historisk sett, hatt lite tap på fordringer, slik at kredittrisikoen er lav. Selskapet mottar årlig drifts- og investeringsstilskudd fra Staten ved eier KLD som sikrer at selskapet har en tilfredsstillende likviditet.

Selskapet driver ikke forsknings- og utviklingsaktiviteter.

Risiko og sårbarhet – samfunnsikkerhet

Ny-Ålesunds beliggenhet gjør at samfunnet er særdeles sårbart dersom bygg eller kritisk infrastruktur svikter.

Selskapet har identifisert flere sårbare punkter:

- Havneanlegget – I løpet av året er havneanlegget oppgradert, et mindre lagerbygg for redningsutstyr er oppført og havneområdet er sikret iht. ISPS-standard (International Ship and Port Facilities Security Code).
- Kraftproduksjonen er vurdert som et av selskapets mest sårbare objekter i ROS-analysen (Risiko- Og Sårbarhetsanalyse). En lengre stans i kraftproduksjonen vinterstid, kan medføre store materielle frostskafer, i tillegg til evakuering av personell. Det er i første rekke varmeproduksjonen som må oppgraderes med reserve løsning. Som tiltak for reserve fjernvarmeproduksjon er det prosjektert en frittstående nødvarmesentral. Oppstart av byggarbeider for reserve fjernvarme er planlagt våren 2024, med målsatt ferdigstillelse 2024/25. Det er utarbeidet rutiner for å redusere risiko for, og konsekvens av, produksjonsstans frem til permanent reserveanlegg er i drift.
- Reserve drikkevannskilde mangler i Ny-Ålesund, og er kritisk i forhold til samfunnsberedskapen. Selskapet har opprettet et lager av drikkevann. Produksjon av drikkevann utredes i forbindelse med nødvarmesentralen, som har tilstrekkelig varmekapasitet for produksjon.
- Sårbarhet på data- og telekommunikasjon som overføres på fiberkabel til Longyearbyen og videre mot fastlandet. Telekommunikasjon har dobbel sambandsbærer.
- Klimaendring – Dypere tining av permafrost, ustabile fundamenteringsforhold og økende risiko for setnings-skader, utglidning og uopprettelig skade, gjelder både bygg og teknisk infrastruktur. Riksrevisjonens undersøkelse av svalbardselskapenes håndtering av klimautfordringer, avdekket manglende dokumentasjon på tilstandskontroll og risikokartlegging av bygningsmasse og infrastruktur. Det ble i samarbeid med Sysselmesteren, utført tilstandsvurdering av sju utvalgte fredete bygg. Videre ble det utført tilstandsvurdering av fem andre bygg. For disse fem byggene er det laget en aksjonsliste som grunnlag for prioriteringer av avbøtende tiltak. Dette gir et godt grunnlag for en langtidspan for nødvendige tiltak. Kings Bay har som mål å gjennomføre tilstandsvurderinger for alle bygg. KLD har tilført ekstra midler for avbøtende tiltak grunnet klimaendring. Midler skal benyttes til utskifting og utbedring av fundamentering, samt utbedre skader på bygningsmasse. Butikken ble refundamenterert i 2023, og innvendige arbeider utføres i 2024. Refundamentering Hvitt hus startet høsten 2023.

Alt gikk på skinner da Butikken ble flyttet ved hjelp av taljer og håndkraft under refundamenteringen. Foto: Ellen Kristine Opheim.

- Økende overvannsmengder gir økt fare for erosjon og skade på bebyggelse og teknisk infrastruktur.
- Det er registrert et økende antall observasjoner av isbjørn i Kongsfjord-området. Dette vil medføre en økt potensiell fare for ferdsel i og rundt bosetningen. Dette stiller større krav til selskapets vaktmannskap som må bruke mer tid for å ivareta sikkerheten.

Flytransport

Selskapet har forhandlet frem en avtale for flytransporttjeneste Longyearbyen – Ny-Ålesund. Kontrakten er med Lufttransport FW AS og trer i kraft 01.08.2024. Kostnadene til flytransport har økt siden Kings Bay for tiden er Lufttransportens eneste kunde på Svalbard.

Ny kabling til banebelysningen på flyplass, er gjennomført over to år, og er nå ferdigstilt. Vedlikehold av bane utføres hvert år. Nytt banedekke planlegges neste år.

Drift og ledelse

Selskapets styre og ledelse er opptatt av å følge prinsippene for god eierstyring og selskapsledelse.

Organisasjon og ledelse

Styret har i 2023 hatt følgende sammensetning:

Styrets leder:	Tor Instanes
Nestleder:	Bo Andersen
Medlemmer:	Elin Bang Tverfjeld Harald Høgseth Lise Bartnes Aalberg
Ansattes observatør:	Christer Amundsen
Direktør:	Lars Ole Saugnes

Styret har i 2023 avholdt 9 møter. Selskapet har tegnet en ansvarsforsikring for styrets medlemmer og daglig leder. Forsikringen beskytter styret mot det rettslige erstatningsansvaret som styremedlemmene kan pådra seg, og dekker juridiske krav, i den grad dette er tillatt å forsikre, som rettes mot styret og ledelsen basert på deres handlinger og uttalelser.

Ny-Ålesund-utvikling

Kings Bay har i 2023 arbeidet planmessig for å styrke infrastrukturen.

Følgende hovedlinjer er lagt til grunn for utviklingsarbeidet:

- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Bærekraft
- Rasjonell og økonomisk drift
- Oppfylging av statens mål som eier av selskapet

I løpet av året ble det gjennomført prosjektering av en reservefjernvarmesentral. Refundamentering av bygg gjennomføres fortløpende med grunnlag i tilstandsvurdering. Deler av havneanlegg, med småbåthavn, flytebrygger og sikringsgjerder, er rehabilitert. På flyplassen er det lagt nye kabler til banebelysningen, det gjennomføres årlige vedlikehold av banedekke, tekniske kontroller av instrumenter og utstyr blir foretatt jevnlig og Luftfartstilsynet har regelmessig tilsyn.

I samarbeid med en teleoperatør ble det montert basestasjon for mobiltelefon med 4G nett i november. Wi-Fi og Bluetooth er fortsatt ikke tillatt brukt i Ny-Ålesund.

Damplokomotiv nr. 2 – bare kalt «Toa», står i dag som et kulturminne fra kullgruvetiden. Foto: Ingrid Rekkavik.

Selskapets vurdering av utfordringer og muligheter fremover

Visjonen for Kings Bay er å være en tilrettelegger for verdensledende forskning innen naturvitenskap og forskningsstyrt kulturminneforvaltning i Arktis. Hovedformålet er nedfelt i Kings Bays vedtekter: «Kings Bay AS har til formål drift, vedlikehold og utvikling av selskapets eiendommer på Svalbard, bygningsmasse og annen infrastruktur i Ny-Ålesund, herunder et særskilt ansvar for å ivareta kulturminnene på stedet.» En planmessig utvikling og forvaltning av bygningsmasse og infrastruktur skal bygge opp under forskningsstrategien for Ny-Ålesund, og legge til rette for tematiske sentre knyttet til prioriterte områder med utstyr for felles bruk.

Innenfor de rammene Kings Bay har innflytelse på, skal selskapet påse at bærekraft preger alle sider ved driften og utviklingen av Ny-Ålesund. Viktige prosjekt de neste årene er utviklingen av en mer bærekraftig energiforsyning og lokal transport.

Ny-Ålesund har godt utbygget infrastruktur tilrettelagt for forskning og er, i forhold til beliggenheten i Arktis, lett tilgjengelig med egen flyplass og havn. Forskningsstasjonen har lange tidsserier innen naturvitenskapelige forskningsdata og tilnærmet uberørt natur, noe som gjør stedet egnet

som et referansepunkt. For den klimarelaterte forskningen vurderes stedet å ha økt aktualitet i tiden fremover. Stedet har også en betydelig samling av kulturminner som er interessant for forskning innen dette fagfeltet. Til sammen gjør dette stedet unikt og attraktivt som forskningsplattform for både eksisterende og nye kunder.

Selskapets kommersielle virksomhet må drives innenfor de rammer som gis av de styrende dokumenter fra Storting og regjering, noe som begrenser inntektsmulighetene. Klimaendringene på Svalbard vil øke selskapets vedlikeholds- og investeringsbehov på bygninger og infrastruktur i fremtiden. Forslag til endring i Lov om miljøvern på Svalbard (svalbardmiljøloven) og ny forskrift om sikkerhet i felt mv. på Svalbard (feltsikkerhetsforskriften), kan medføre begrensninger på hvordan forskningen i felt kan gjennomføres.

Fribruksforskriften (forskrift om generelle tillatelser til bruk av frekvenser) gir påbud om at Ny-Ålesund skal være en radiostille sone. I november ble det igangsatt en prøveperiode med mobildekning i Ny-Ålesund. Frekvensen for mobilsignaler er utenfor det beskyttede området, men signalene fra Wi-Fi og Bluetooth ligger innenfor og er fortsatt forbudt. Det er igangsatt målinger for å avdekke bruk av Wi-Fi og Bluetooth, og resultatene blir fulgt opp løpende. Ny teknologi benytter ofte disse frekvensene. Når ny teknologi skal tas i bruk, må selskapet derfor gjøre spesialtilpasninger som medfører ekstra kostnader.

Den gode dialogen selskapet i dag har med eksisterende kunder, skal fortsette. Sammen med Norges forskningsråd og NP arbeides det med markedsrettede tiltak. Målet er å gjøre Ny-Ålesund mer synlig overfor eksisterende og nye kundegrupper. Selskapet har deltatt i relevante forskningsfora. Belegget i sommerhalvåret er godt og selskapet vil fremover fokusere på å øke belegget i lavsesong. Selskapet og KLD har gjennom den interdepartementale dialoggruppen for Ny-Ålesund (som består av representanter fra KLD, Justis- og beredskapsdepartementet, Kunnskapsdepartementet, Norges forskningsråd, NP og Kings Bay), arbeidet for at flere norske forskere og studenter kan komme til Ny-Ålesund. Dette arbeidet førte til at det fra 2023 ble det åpnet for at UNIS (The University Center in Svalbard) kan benytte fasiliteter i Ny-Ålesund for bachelorstudenter. Formålet med dette er å sikre rekruttering av studenter til master- og doktorgradsutdanning. Arbeidet i dialoggruppa fortsetter i 2024.

Utvikling, resultat og fortsatt drift

Styret er av den oppfatning at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av eiendeler og gjeld, finansiell stilling og resultat.

Selskapet var i 2023 tilbake til normal drift etter covid-19-pandemien. Antall forskerdøgn var 89 % (92 % i 2022) av antall forskerdøgn i 2019, som ansees som det siste normalår før pandemien. Styret tror belegget vil bli på tilsvarende nivå det kommende året.

Selskapet ble i Statsbudsjett for 2024 tildelt MNOK 79,2. Dette er en økning på MNOK 12,8 fra samlet tilskudd i 2023. Endringer i permafrosten i Ny-Ålesund vil fremover kreve omfattende tiltak for å holde vedlike, sikre og sette i stand bygninger og annen infrastruktur som selskapet har ansvaret for. Tilskuddet ble derfor økt med MNOK 10 i 2023 og ytterligere økt med MNOK 10 for 2024. Til sammen blir det en varig økning på MNOK 20 fra 2024. Selskapet holder eier KLD løpende orientert om den økonomiske situasjon.

Årsregnskapet er basert på fortsatt drift og styret bekrefter at forutsetningen for dette er til stede.

Ny-Ålesund, 12.03.2024
Styret i Kings Bay AS

Tor Instanes
styreleder

Bo Andersen
nestleder

Elin Bang Tverfjeld
styremedlem

Lise Bartnes Aalberg
styremedlem

Harald Bentz Høgseth
styremedlem

Lars Ole Saugnes
direktør

